

Uchwała Nr XLV/253/2014
Rady Gminy Sitno
z dnia 13 marca 2014 roku

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sitno na
lata 2014-2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594, ze zm.) w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r., Nr 180, poz. 1493 ze zm.) **Rada Gminy Sitno uchwala**, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sitno na lata 2014-2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sitno.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Edward Tukiendorf

Gminny program
przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie
w Gminie Sitno na lata 2014 -2018

Sitno – styczeń 2014r

1. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy w rodzinie

Nie ma kraju czy społeczności nie dotkniętej przemocą, jest obecna w domach, szkołach, w pracy, w różnych instytucjach oraz mediach. Stanowi problemem, który zagraża życiu, zdrowiu i poczuciu komfortu psychicznego.

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz sposobach jej przeciwdziałania, a także o pomocy ofiarom i sprawcom konieczne jest zdefiniowanie najważniejszych pojęć związanych z tą problematyką.

Słownik języka polskiego definiuje przemoc jako: *fizyczną przewagę wykorzystywaną w celu narzucenia komuś swojej woli, wymuszenia czegoś na kimś, narzuconą komuś bezprawnie władzę, używając siły fizycznej, wbrew czyjejś woli*¹.

Irena Pospiszyl zaproponowała następujące określenie przemocy: *przemoc to wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji* (Przemoc w rodzinie. I. Pospiszyl 1994).

Bardzo precyzyjna definicja przemocy domowej została opracowana przez międzyresortowy zespół działający przy Kancelarii Prezydenta RP w latach 1996-1997. Definicja wskazuje, że przemoc w rodzinie to:

- 1) *działanie lub zaniechanie podjęte w obrębie rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym,*
- 2) *z wykorzystywaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy,*
- 3) *godzące w ich prawa i dobra osobiste, a w szczególności życie i zdrowie (fizyczne czy psychiczne),*
- 4) *powodujące u nich szkodę i cierpienie.*

Podstawowe kryteria pozwalające rozpoznać przemoc w rodzinie to:

- a) **intencjonalność** - działania osoby stosującej przemoc są zamierzone i celowe, ukierunkowane najczęściej na zdobycie kontroli nad drugim człowiekiem, czy też wymuszenie bezwzględnego posłuszeństwa,
- b) **dysproporcja sił** - brak równowagi sił w rodzinie - jedna osoba jest zdecydowanie silniejsza od pozostałych osób i mając tego świadomość wykorzystuje swoją przewagę,
- c) **naruszanie godności i praw** - osoba stosująca przemoc narusza godność innych osób, poprzez np. deprecjonowanie, poniżanie, wyśmiewanie, ośmieszanie;
- d) **powodowanie cierpienia i szkód** - osoby dotknięte przemocą doznają bardzo bolesnych szkód psychicznych i fizycznych (Michalska, Jaszczak-Kuźmińska 2009).

O przemocy mówić można, jeśli spełnione jest choćby jedno z wyżej wymienionych kryteriów.

Wyróżnia się następujące rodzaje przemocy:

1. **przemoc psychiczna** - okazywana na przykład poprzez poniżanie, szantaż emocjonalny, nadmierne kontrole, wywieranie presji psychicznej, upokarzanie, używanie gróźb, drażnienie, wyśmiewanie w towarzystwie, wymuszanie lojalności, zakaz wyrażania własnego zdania, wzbudzanie poczucia winy, nieposzanowanie godności, lekceważenie prywatności i granic drugiej osoby, odrzucenie. To działanie zmierzające do zniszczenia pozytywnego obrazu dręczonej osoby.
2. **przemoc fizyczna** - forma agresji fizycznej z naruszeniem nietykalności ciała. W jej zakres wchodzi na przykład takie zachowania jak: bicie, poszturchiwanie etc. W swej czynnej postaci przybiera działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie.

¹ <http://sjp.pwn.pl/>

3. **przemoc seksualna** - obejmuje różne działania przymusowe wobec ofiary w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus polega na bezpośrednim użyciu siły fizycznej przez sprawcę, na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.

4. **przemoc ekonomiczna** - polega na całkowitym uzależnieniu finansowym ofiary przemocy od sprawcy, przybiera ona różne formy: od pełnej kontroli i nakazów wydzielania pieniędzy, poprzez wymuszanie pieniędzy, aż do niezaspokojenia czy lekceważenia podstawowych potrzeb materialnych bliskich osób. Przemocą ekonomiczną jest również uniemożliwienie podjęcia pracy.

5. **zaniedbanie** - niezaspokojenie potrzeb emocjonalnych i fizycznych, które niejednokrotnie wyraża się w odrzuceniu emocjonalnym, braku zainteresowania tymi potrzebami (Michalska, Jaszczak-Kuźmińska 2009). Zjawisko to odnosi się przede wszystkim do relacji dziecko-rodzic.

Będzie to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych m.in. w zakresie:

- reagowania na trudności, które przeżywa dziecko,
- okazywania wsparcia, troski, zainteresowania i opieki,
- zapewnienia odpowiednich warunków materialnych i socjalnych,
- właściwego ubioru, który będzie dostosowany do wieku i pory roku,
- opieki medycznej i edukacji,
- odpowiedniego pokierowania rozwojem.

Zaniedbanie nie wiąże się z użyciem siły, jednak może powodować poważne szkody psychiczne oraz uszczerbek na zdrowiu.

Przemoc może być przyczyną poważnych dysfunkcji w rodzinie. Niejednokrotnie prowadzi do naruszenia norm moralnych i prawnych.

Analizując treść prezentowanych definicji stwierdzić można, że przemoc postrzegana jest w aspekcie psychicznym, fizycznym, etycznym, społecznym i prawnym. Takie podejście w definiowaniu przemocy domowej oraz zainteresowanie problemem wielu znaczących instytucji na arenie krajowej i międzynarodowej pokazuje jak dotkliwą kwestią społeczną jest występowanie przemocy w społeczeństwie.

Analizując koszty przemocy pod względem rodzaju należy wymienić co najmniej:

- koszty korzystania z rozmaitych świadczeń o charakterze publicznym,
- koszty spowodowane przerwami w pracy,
- koszty związane z ludzkim bólem, cierpieniem i upokorzeniem.

Analiza kosztów przemocy w rodzinie wskazuje jednoznacznie jak bardzo niszczące są jej skutki. Skutki te odczuwają nie tylko osoby doświadczające przemocy, ale całe społeczeństwo.

Niniejszy program jest próbą podejścia skoncentrowanego na lokalnych rozwiązaniach, zmierzających do zapobiegania występowaniu przemocy w rodzinie oraz ograniczenia jej skutków w rodzinach doświadczających przemocy.

2. Podstawy prawne przemocy w rodzinie.

W krajach Unii Europejskiej ochrona ofiar przemocy w rodzinie stanowi istotną część zobowiązań wynikających z międzynarodowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa publicznego obywateli. Zagwarantowanie prawa nietykalności osobistej, wolności i bezpieczeństwa uznano za działanie priorytetowe. Głównym celem tych działań uznano zapobieganie i zwalczanie przemocy we wszystkich jej formach, w sferze publicznej i prywatnej, wobec dzieci, młodzieży i kobiet.

W prawie krajowym przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) „przemoc w rodzinie - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Polskie prawo zgodnie z ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- a) spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 kodeksu karnego,
- b) spowodowanie naruszenia czynności i narządu ciała lub rozstroju zdrowia w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 kodeksu karnego,
- c) pozbawienie człowieka wolności – art. 189 kodeksu karnego,
- d) grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 kodeksu karnego,
- e) wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a kodeksu karnego,
- f) stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 kodeksu karnego,
- g) utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstęp, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a kodeksu karnego,
- h) doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 kodeksu karnego,
- i) znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 kodeksu karnego,
- j) uporczywe uchylanie się od wykonania ciążącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – art. 209 kodeksu karnego,

k) uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 kodeksu karnego.

Zebrany katalog przepisów prawnych jednoznacznie klasyfikuje akty przemocy domowej w kategoriach czynów karalnych oraz uzasadnia konieczność podejmowania działań społecznych zmierzających do ograniczenia tych czynów.

Preambuła do ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie mówi, że „przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności poprzez zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.

Powyższe treści stają się wyznacznikiem działań rządowych, samorządowych oraz działań wszystkich obywateli dbających o dobro bliskich.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

rodzaj	2010	2011	2012	2013
Liczba prawnych aktów	1	1	1	10
Nazwa aktów				

3. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sitno

Rozpoznanie skali problemu przemocy w rodzinie opiera się na materiałach źródłowych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz powołanego z dniem 6 września 2011 roku Zespołu Interdyscyplinarnego – podmiotów, które na poziomie gminy odpowiedzialne są za działania profilaktyczne, interwencyjne oraz koordynację lokalnych przedsięwzięć w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z danych statystycznych wynika, że liczba stwierdzonych przypadków przemocy w rodzinie na przestrzeni ostatnich pięciu lat kształtowała się następująco:

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba przypadków przemocy w rodzinie	5	7	3	1	10

Wskazane wyżej przypadki były prowadzone przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sitnie, w ramach pracy socjalnej z osobami doświadczającymi przemocy. Dodatkowym źródłem informacji o problemach przemocy są Niebieskie Karty, formularze odzwierciedlające zarówno opis stosowanej przemocy jak też plan wsparcia osób jej doświadczających.

Liczba Niebieskich Kart prowadzonych w sprawach przemocy domowej wynosiła:

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	5	7	3	1	10

Od 2011 roku formularze Niebieskiej Karty prowadzone są przez Zespół Interdyscyplinarny zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz.1245).

Zadania wykonywane dotychczas przez jednostki samorządu terytorialnego i instytucje współpracujące z Gminą Sitno prowadzone były zarówno na rzecz osób doświadczających przemocy jak i sprawców przemocy. Jednym z zadań było kwalifikowanie i kierowanie sprawców do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych. W roku 2013 skierowano dwóch sprawców przemocy, którzy uczestniczyli w ww. zajęciach w ramach „Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie zamojskim na lata 2008-2016”

Prowadzona dotychczas statystyka nie oddaje pełnego obrazu i jest fragmentarycznym odzwierciedleniem problemu, który należy poddać wnikliwej społecznej obserwacji i stałej weryfikacji.

Trudności diagnostyczne powoduje fakt, że przemoc jako problem rzadko wychodzi poza próg domu. Osoby będące ofiarami przemocy rzadko szukają pomocy wśród bliskich osób czy instytucji.

Najczęstsze powody takiego zachowania to:

- lęk przed zemstą ze strony partnera,
- uczucie wstydu i upokorzenia, obawa przed opinią otoczenia,
- poczucie winy ofiary,
- niska samoocena ofiary,

- e) zależność finansowa od partnera, który często jest jedynym żywicielem rodziny,
- f) brak wiary we własne siły,
- g) brak odwagi, przed samodzielnym utrzymaniem siebie i dzieci,
- h) złudzenie, że przemoc była incydentalna, a sam partner zmieni się na lepsze,
- i) uznanie przemocy za wewnętrzny problem rodziny,
- j) utrata wiary w jakąkolwiek pomoc,
- k) porażki w poszukiwaniu pomocy,
- l) utrzymanie toksycznego związku kosztem cierpienia, ze względu na wartości religijne lub tradycje kulturowe.

Należy pokreślić, że ofiarami przemocy są często dzieci, które nie potrafią same poprosić o pomoc, co jeszcze bardziej utrudnia dokładne rozpoznanie problemu i przygotowanie stosownej oferty wsparcia dla osób doświadczających przemocy. Dzieci rozwijając się w atmosferze przemocy często przyjmują negatywne wzorce zachowań i niejednokrotnie zostają sprawcami przemocy w rodzinie jako dorośli. To zagrożenie powoduje konieczność jak najszybszego reagowania na przemoc oraz odizolowanie osób doświadczających przemocy od sprawców.

Na terenie Gminy Sitno problem przemocy w rodzinach jest jednym z problemów, który wymaga szczegółowej diagnozy, planowanej jako jedno z wielu działań Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Gminy Sitno na lata 2014 – 2018.

Aby ustalić rzeczywisty rozmiar problemu kierunki działań strategicznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały skierowane na rozpoznanie zjawiska oraz wdrożenie działań informacyjnych i profilaktycznych, po to, by w jak największym stopniu uświadomić mieszkańcom zagrożenia oraz informować jak należy chronić rodzinę, jak przeciwdziałać niepożądanym zachowaniom społecznym i jak utrzymywać wzorzec prawidłowo funkcjonującej rodziny.

Kierunki działań wskazane w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2015 wyznaczają też katalog działań w niniejszym programie. Jednym z nich jest diagnoza problemu przemocy w rodzinie, do której może być przydatna analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń wpływających na kształtowanie lokalnej polityki prewencyjnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Analiza SWOT

sytuacji społecznej Gminy Sitno w kontekście przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mocne strony	Słabe strony
1. Działania Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w indywidualnych przypadkach przemocy w rodzinie. 2. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.	1. Problemy z izolacją osób doznających przemocy od sprawców. 2. Słabo rozwinięta sieć placówek udzielających okresowego schronienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

3. Dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego i psychologicznego.
4. Realizowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sitno.
5. Profesjonalizm kadry służb, instytucji oraz pozostałych podmiotów działających na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (ukończone liczne szkolenia z zakresu pracy z ofiarami przemocy, świadomość problemu oraz zaangażowanie w udzielanie pomocy).
6. Dobra współpraca służb i instytucji w ramach zespołu interdyscyplinarnego.
7. Zwiększająca się ilość informacji dotyczących oferty pomocowej dla osób doświadczających przemocy.
8. Gotowość do poszerzania wiedzy oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników służb, instytucji, podmiotów stykających się z problemem przemocy w rodzinie.

3. Niedostateczna wiedza społeczności lokalnej o kompetencjach poszczególnych służb i ich zapleczu.

Szanse

1. Akceptacja społeczna dla działań instytucji związanych z przeciwdziałaniem przemocy.
2. Ustawowe uregulowanie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zwiększanie dostępności i poprawa skuteczności programów terapeutycznych dla ofiar przemocy.

Zagrożenia

1. Obojętność społeczna wobec przemocy w rodzinie.
2. Niechęć osób poszkodowanych do ujawniania przemocy.
3. Niebezpieczeństwo marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin dotkniętych przemocą.
4. Funkcjonujące w społeczeństwie mity, przekonania i stereotypy na temat przemocy domowej.
5. Utrudniony dostęp do programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzonych przez OIK w Zwierzyńcu z powodu znacznej odległości od terenu Gminy Sitno.
6. Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.
7. Problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie sprawcy przemocy.
8. Zbyt długi tryb postępowania karnego za znęcanie się nad rodziną.
9. Niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów (kary w zawieszeniu).

4. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Sitno na lata 2014-2018.

W oparciu o diagnozę problemu przemocy oraz analizę SWOT zdefiniowano cele programu, które wpisują się w treść ustawowych zadań przypisanych gminie. Zgodnie z art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania te realizuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W myśl powyższych zapisów oraz opracowanej diagnozy społecznej problemu przemocy w środowisku lokalnym uznano, że celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Sitno na lata 2014-2018 jest:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez szczegółowe rozpoznanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sitno oraz zapewnienie kompleksowego wsparcia osobom doświadczającym przemocy.

Dla osiągnięcia celu głównego zaplanowano cele operacyjne, które obejmują:

- 1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie - z planowanymi działaniami:**
 - a) zbieraniem szczegółowych informacji na temat rozmiaru zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Sitno,
 - b) zidentyfikowaniem istniejącej infrastruktury tj. instytucji zapewniających poradnictwo specjalistyczne dla różnych kategorii ofiar przemocy w rodzinie,
 - c) zbadaniem skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą,
 - d) zbadaniem potrzeb szkoleniowych pracowników „pierwszego kontaktu” z osobami doświadczającymi przemocy, w tym przedstawicieli zespołu interdyscyplinarnego i członków grup roboczych,
 - e) przeanalizowaniem istniejących rozwiązań prawnych pod kątem ich skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wyciąganiem wniosków do planowania kolejnych programów i projektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. *Podnoszenie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie – z planowanymi działaniami:*

- a) inicjowaniem lokalnych kampanii społecznych piętnujących przemoc w rodzinie, propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich oraz zwiększające świadomość społeczną dotyczącą zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie;
- b) współpracą z lokalnymi szkołami w zakresie wprowadzenia do programów kształcenia dzieci i młodzieży treści na temat objawów, przyczyn i skutków przemocy w rodzinie;
- c) wprowadzeniem do szkolnych programów kształcenia ogólnego treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom rodzinnym;
- d) zapobieganiem powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych poprzez propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich;
- e) opracowaniem i realizacją programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

3. *Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie z planowanymi działaniami:*

- a) przeszkolenie w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie przedstawicieli Zespołu Interdyscyplinarnego,
- b) przeszkolenie przedstawicieli OPS, Szkół i innych podmiotów z zakresu rozpoznawania przemocy wobec dzieci.

4. *Podjęmowanie działań w zakresie zapewniania ochrony i wsparcia osób, w tym dzieci i młodzieży zagrożonych i dotkniętych przemocą z planowanymi działaniami:*

- a) współpracą z instytucjami wspierającymi ofiary przemocy w rodzinie, w tym:
 - ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
 - specjalistycznymi ośrodkami wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
 - domami dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
 - ośrodkami interwencji kryzysowej.
 - instytucjami prowadzącymi mieszkania chronione.
- b) wzmocnienie ochrony ofiar przemocy poprzez opracowywanie skutecznych planów wsparcia ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych i innych służb w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- c) tworzenie grup wsparcia lub grup samopomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- d) tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- e) rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie,
- f) poszerzanie oferty środowiskowych form o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym.

5. *Oddziaływanie na sprawców przemocy, z planowanymi działaniami:*

- a) współpracą z przedstawicielami policji w procesie izolowania sprawców przemocy od ofiar,
- b) nawiązaniem współpracy z instytucjami powiatowymi i kuratorami sądowymi w zakresie kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

Zdefiniowane powyżej cele operacyjne pozwolą zaadresować program nie tylko do osób doświadczających przemocy w rodzinie, czy sprawców tych działań. Zakłada się, że odbiorcami

programu będą przedstawiciele wszystkich podmiotów wspierających ofiary przemocy oraz przedstawiciele całej społeczności lokalnej Gminy Sitno.

Szerokie spektrum działań może spełnić funkcję profilaktyczną dla przeciwdziałania przemocy oraz edukacyjną umożliwiającą poznawanie i poszanowanie wartości takich jak zdrowie, życie, bezpieczeństwo i godność człowieka.

Wskaźniki realizacji celów operacyjnych oraz podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań prezentuje część tabelaryczna, stanowiąca harmonogram realizacji programu.

5. Sposób realizacji i finansowanie programu.

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach partnerskiej współpracy pomiędzy instytucjami, samorządem i społecznością lokalną. Głównym podmiotem wdrażania działań programowych jest Zespół Interdyscyplinarny, ustanowiony zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jako podmiot integrujący i koordynujący wszystkie działania na terenie gminy.

Monitorowanie działań programowych odbywać się będzie w trybie określonym przez przepisy dotyczące sprawozdawczości z wykonanych działań, tj. w okresach półrocznych, poprzez segregowanie i analizę danych na temat postępów wdrażania programu.

Wnioski na temat wdrożenia programu stanowić będą treść sprawozdania opisowego, składanego Radzie Gminy Sitno po każdym kolejnym roku wdrażania programu do dnia 30 kwietnia.

Finansowanie działań programu nastąpi z głównym udziałem środków własnych gminy, pochodzącymi z wpływów z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, uzupełnianych w miarę możliwości środkami Unii Europejskiej oraz innymi źródłami finansowania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

6. Spodziewane efekty realizacji programu.

Spodziewanymi efektami realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Sitno na lata 2014-2018 jest:

- zmiana postaw społeczeństwa Gminy Sitno wobec przemocy w rodzinie;
- wzrost świadomości mieszkańców gminy o możliwościach uzyskania wsparcia;
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie;
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie w Gminie Sitno;
- spadek liczby rodzin, w których podejmowane były wielokrotne interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie.